

Sprawozdanie

Komisji szkolnej o wniosku posła Soleskiego, zmierzającego do obniżenia nauczycielom ludowym lat służby z 40 na 35.

Wysoki Sejmie!

Wniosek posła Soleskiego, przedstawiony Wysokiej Izbie dnia 3. b. m., a zmierzający do zniesienia lat służby dla nauczycieli ludowych z 40 na 35, nie stawia żadnych nowych żądań; tego rodzaju postulata były już niejednokrotnie w naszym Sejmie i przez Komisje szkolne podnoszone. W roku 1882. przy obradach nad szkolnym projektem Wydziału krajowego, Komisya szkolna oświadczyła się za zniesieniem lat służby dla nauczycieli w szkołach ludowych z lat 40 na 35. Potem poseł ks. Dr. Adam Kopyciński wniósł podobny wniosek do Izby na posiedzeniu z dnia 7. grudnia 1885. r., który został odesłany do Komisji szkolnej — a ta oświadczyła się w swem sprawozdaniu z dnia 13. stycznia 1886. stanowczo za powyższym wnioskiem. To samo uczyniła Komisya szkolna z roku 1887. Potem komisya szkolna z roku 1894. w swem sprawozdaniu z dnia 27. stycznia 1894. uznaje ważność powodów, za obniżeniem lat służby nauczycieli ludowych przemawiających, jednak oświadcza, że „nie mogłaby wystąpić z przychylnym sprawie wnioskiem, dopóki oddziaływanie jego na fundusz krajowy nie będzie jak najdokładniej obliczone i ocenione“.

Poseł Rutowski i towarzysze przemawiają w swym znanym wniosku z roku 1895. również za tem zniesieniem lat służby nauczycieli ludowych. Wreszcie Komisya szkolna z roku 1896. w swem sprawozdaniu pisze: „Komisya nie przeczy, iż zmniejszenie tak znaczne lat służby mogłoby stać się zachętą dla młodzieży do obierania sobie zawodu nauczycielskiego“ i t. d., kończy jednak ustęp ten słowy: „ze względów na trudne położenie finansowe kraju Komisya szkolna do tego życzenia stanu nauczycielskiego przychylić się nie może“. Ale to życzenie powtarza się od lat wielu w licznych petycjach tak Towarzystw pedagogicznych jako też pojedynczych nauczycieli i nie da się zaprzeczyć, że jest opartem na słuszności, wykazy bowiem statystyczne udowadniają, jak w ogóle znaczną jest śmiertelność wśród nauczycieli ludowych, bo też szybko zużywają się siły organizmu ludzkiego w tym tak chwalebnym, lecz żmudnym zawodzie nauczyciela ludowego.

Pierwotnie we wszystkich prowincjach Monarchii tak jak obecnie u nas, dopiero 40 lat służby uprawniało nauczycieli ludowych do emerytury, dziś jednak zmiana pod tym względem nastąpiła już w kilku krajach. Początek w tym kierunku uczyniła Dalmacya, zniżając u siebie ustawą z dnia 29. grudnia 1871. lata służby nauczycielom na

35. — To samo nastąpiło też na Bukowinie w roku 1895. Niewątpliwie nasz Sejm byłby poszedł tą drogą, ale jesteśmy niestety zbyt często krępowani względami na ogólne niepomysłne położenie ekonomiczne kraju naszego i tylko z wielką oględnością możemy wprowadzać w ustawodawstwie krajowem zmiany, pociągające za sobą znaczniejsze wydatki. — Wniosek posła Soleskiego, za którym zresztą Komisya szkolna w zasadzie stanowczo oświadcza się, spowoduje konieczną zmianę odnośnej ustawy szkolnej krajowej, a skodyfikowanie takowej bez gruntownego i wszechstronnego zbadania potrzebnych zmian nie byłoby właściwem i wymaga odpowiedniego czasu; z tych to powodów jedynie Komisya szkolna stanowczo załatwienie wniosku posła Soleskiego odracza do przyszłej sesyi sejmowej, a stawia następujący

W n i o s e k :

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ahy w porozumieniu z Radą szkolną krajową zbadal, jak oddziała na fundusz krajowy oraz jakie zmiany ustaw dotychczasowych przyjęcie wniosku posła Soleskiego spowoduje i sprawozdanie swe na najbliższej sesyi sejmowej przedłożył.

We Lwowie dnia 12. lutego 1897.

Przewodniczący :

Czartoryski w. r.

Sprawozdawca :

Cielecki w. r.